

СИЛАБУС
дисципліни «Бізнес-симуляція “Технології прийняття управлінських рішень”»
на отримання другого (магістерського) ступеню вищої освіти
за спеціальністю 073 «Менеджмент»,
освітньо-професійна програма «Менеджмент»

Викладач: Тоцька Олеся Леонтіївна, кандидат економічних наук, доцент

Контактна інформація викладача:

Електронна пошта: o_totska@meta.ua

Адреса викладання курсу: згідно розкладу

1. Коротка анотація дисципліни. Навчальна дисципліна «Бізнес-симуляція “Технології прийняття управлінських рішень”» належить до нормативних дисциплін, спрямована на формування фахових компетенцій у сфері прийняття управлінських рішень шляхом безперервного удосконалення методів роботи з управлінською інформацією, використання досягнень вітчизняної та зарубіжної науки, найкращого практичного досвіду. Особлива увага приділяється здобуттю практичних навиків використання технологій прийняття управлінських рішень.

2. Структура курсу: лекції – 10 год., практичні – 44 год., самостійна робота – 86 год., консультації – 10 год. (5 кредитів, 150 год.).

3. Пререквізити і постреквізити дисципліни.

Пререквізити:

– система обґрунтування управлінських рішень (фахові компетентності: здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища; здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань; здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення);

– проектний менеджмент (здатність кількісної оцінки економічних процесів та їх математичного моделювання; вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними; здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення).

Постреквізити: ситуативний менеджмент; управління стратегічними змінами та інноваціями на підприємстві.

4. Мета та основні задачі дисципліни.

Мета вивчення дисципліни – формування у студентів системи компетенцій щодо розробки та вибору управлінських рішень для розв'язання проблем управління в подальшій професійній діяльності.

Основними **завданнями** навчальної дисципліни є: ознайомити студентів із сутністю та методами прийняття управлінських рішень, технологіями прийняття управлінських рішень у різних сферах; виробити поглиблені практичні навики використання методів і технологій прийняття управлінських рішень.

5. Результати навчання (компетентності).

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері менеджменту, що передбачає використання методів розробки та вибору управлінських рішень.

Загальні компетентності: здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети; здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань; здатність до самостійної роботи та самостійного приймання рішення, здатність нести відповідальність за їх реалізацію; здатність набувати зовнішні та внутрішні атрибути лідера; здатність бути стресостійким і працювати в умовах інтенсивних навантажень.

Фахові компетентності: здатність усвідомлювати сутність, природу та класифікацію управлінських рішень; здатність усвідомлювати людський фактор і психологічні аспекти управлінських рішень; здатність класифікувати методи прийняття управлінських рішень; здатність використовувати моделі та методи прийняття оптимальних рішень; здатність використовувати математичні методи розробки рішень у логістичній діяльності; здатність використовувати експертні методи в розробці управлінських рішень; здатність використовувати методи прогнозування в розробці управлінських рішень; здатність прийняття стратегічних управлінських рішень; здатність прийняття управлінських рішень у сфері маркетингу; здатність прийняття управлінських рішень у сфері інноваційної діяльності; здатність прийняття фінансових та інвестиційних рішень; здатність прийняття управлінських рішень із питань зовнішньоекономічної діяльності підприємства; здатність прийняття рішень у сфері управління персоналом; здатність інформаційної підтримки процесу розробки та прийняття управлінських рішень.

6. Програма навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1. Сутність і методи прийняття управлінських рішень

Тема 1. Сутність, природа та класифікація управлінських рішень. Сутність прийняття управлінських рішень. Основні етапи розробки та прийняття управлінських рішень. Класифікація управлінських рішень. Системний і ситуаційний підходи до управлінських рішень.

Тема 2. Людський фактор і психологічні аспекти управлінських рішень. Місце людського фактора у процесі прийняття рішень. Особливості стилів прийняття управлінських рішень. Неформальні аспекти розробки рішень.

Тема 3. Класифікація методів прийняття управлінських рішень. Методи діагностики проблеми управління. Методи генерації ідей, оцінювання та вибору варіанта рішення.

Тема 4. Моделі та методи прийняття оптимальних рішень. Математичне моделювання економічних систем. Математичне програмування як засіб прийняття оптимальних управлінських рішень. Задачі лінійного програмування. Задачі лінійного цілочислового програмування.

Тема 5. Математичні методи розробки рішень у логістичній діяльності. Транспортна задача за загальним критерієм вартості. Транспортна задача за критерієм часу та декількома критеріями.

Тема 6. Експертні методи в розробці управлінських рішень. Експертні оцінки в системі евристичних методів. Формування експертних оцінок та оцінка узгодженості експертів.

Тема 7. Методи прогнозування в розробці управлінських рішень. Кількісні методи прогнозування. Якісні методи прогнозування.

Змістовий модуль 2. Технології прийняття управлінських рішень у різних сферах

Тема 8. Прийняття стратегічних управлінських рішень. Стратегічний менеджмент і стратегічні рішення. Стратегічне мислення та бачення. Процес установа організації цілей.

Тема 9. Прийняття управлінських рішень у сфері маркетингу. Стратегічні й операційні маркетингові управлінські проблеми. Процес стратегічного маркетингового аналізу. Обґрунтування стратегічних і тактичних маркетингових рішень.

Тема 10. Управлінські рішення у сфері інноваційної діяльності. Поняття та класифікація інновацій, джерела інноваційного розвитку. Управління інноваційним процесом у компанії. Прийняття інноваційних рішень у маркетинговій товарній політиці.

Тема 11. Прийняття фінансових та інвестиційних рішень. Прийняття фінансових рішень. Управління інвестиційними рішеннями.

Тема 12. Прийняття управлінських рішень із питань зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Передумови й аналітична робота щодо підготовки управлінських рішень у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Маркетингові управлінські рішення під час виходу підприємства на зовнішні ринки. Особливості прийняття управлінських рішень за різних способів виходу на зовнішній ринок.

Тема 13. Прийняття рішень у сфері управління персоналом. Визначення потреби організації в персоналі та шляхів його залучення. Управлінські рішення щодо професійної діяльності працівників. Управлінські рішення у сфері мотивації.

Тема 14. Інформаційна підтримка процесу розробки та прийняття управлінських рішень. Інформаційні системи як основа інформаційної підтримки автоматизації процесів

прийняття управлінських рішень. Класифікація інформаційних систем. Інформаційні системи підтримки прийняття управлінських рішень. Система фінансового моделювання й аналізу Project Expert.

7. Організація навчання.

У навчальному процесі застосовуються: лекції; практичні заняття та самостійні роботи.

При викладанні лекційного курсу застосовується поєднання елементів лекцій-розповідей, лекцій-пояснень і лекцій-діалогів. Мета проведення таких лекцій – розвиток у студентів навиків логічного та самостійного осмислення матеріалу, який стосується технологій прийняття управлінських рішень.

Практичні заняття змістовних модулів 1–2 плануються з кожної теми, включають підготовку до практичних занять за вказаним планом; виконання практичних завдань; тестування. Застосовуються такі *форми та методи навчання*: виконання практичних завдань, тестування.

Завдання самостійної роботи студентів вважаються виконаними, якщо дано правильні відповіді на тестові запитання.

Прийом і консультування щодо виконання завдань самостійної роботи студентів проводяться викладачем згідно встановленого графіку.

За умови невчасного подання роботи, кількість балів знижується на 0,5. За умови невиконання та відсутності, робота оцінюється 0 балів.

Форми контролю: поточне оцінювання (виконання практичних завдань (ПЗ), тестів (Т)), модульний контроль.

8. Політика курсу.

Відвідування занять є обов'язковим. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів практичних робіт, передбачених курсом. У разі відсутності через хворобу потрібно надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка. Студент повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь у навчальному процесі.

Академічна доброчесність: виконані завдання студентів мають бути їх оригінальними роботами. Копіювання, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика щодо дедлайнів і перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (*-0,5 бала за кожену роботу*). Складання модулів відбувається лише раз відповідно до встановленого терміну, оскільки є можливість отримати бали на екзамені.

Політика виставлення балів. Враховуються бали поточного (40 балів), модульного оцінювання (60 балів). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час занять; недопустимість пропусків і запізнь на заняттях; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання.

Розподіл балів, що присвоюються студентам

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	Кількість балів
2	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	Поточне оцінювання, 40 балів
5	5	4	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4	4	Модульне оцінювання, 60 балів
7	8	7	7	7	7	7	7	8	7	7	7	7	7	100

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

Структурно-логічна схема організації занять та поточного оцінювання отриманих компетентностей

Фахові компетенції	Методи та форми навчання		Оцінка сформованості компетентностей	
			Форма контролю	Бал
1	2		3	4
Змістовий модуль 1. Сутність і методи прийняття управлінських рішень				
Тема 1. Сутність, природа та класифікація управлінських рішень				
Здатність усвідомлювати сутність, природу та класифікацію управлінських рішень	Лекція	Вступна лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Прийняття управлінських рішень	ПЗ	1
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу	Т	0,5
Тема 2. Людський фактор і психологічні аспекти управлінських рішень				
Здатність усвідомлювати людський фактор і психологічні аспекти управлінських рішень	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Прийняття управлінських рішень	ПЗ	2
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу	Т	0,5
Тема 3. Класифікація методів прийняття управлінських рішень				
Здатність класифікувати методи прийняття управлінських рішень	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Прийняття управлінських рішень	ПЗ	2
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу	Т	0,5
Тема 4. Моделі та методи прийняття оптимальних рішень				
Здатність використовувати моделі та методи прийняття оптимальних рішень	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Прийняття управлінських рішень	ПЗ	2
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу	Т	0,5
Тема 5. Математичні методи розробки рішень у логістичній діяльності				
Здатність використовувати математичні методи розробки рішень у логістичній діяльності	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Прийняття управлінських рішень	ПЗ	2
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу	Т	0,5
Тема 6. Експертні методи в розробці управлінських рішень				
Здатність використовувати експертні методи в розробці управлінських рішень	Практичне заняття	Прийняття управлінських рішень	ПЗ	2
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу	Т	1

1	2		3	4
Тема 7. Методи прогнозування в розробці управлінських рішень				
Здатність використовувати методи прогнозування в розробці управлінських рішень	Практичне заняття	Прийняття управлінських рішень	ПЗ	2
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу	Т	1
Кількість балів за модуль 1	Лекція			2,5
	Практичне заняття			13
	Самостійна робота			4,5
Максимальна кількість балів за модуль 1				20
Змістовий модуль 2. Технології прийняття управлінських рішень у різних сферах				
Тема 8. Прийняття стратегічних управлінських рішень				
Здатність прийняття стратегічних управлінських рішень	Практичне заняття	Прийняття управлінських рішень	ПЗ	1
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу	Т	1
Тема 9. Прийняття управлінських рішень у сфері маркетингу				
Здатність прийняття управлінських рішень у сфері маркетингу	Практичне заняття	Прийняття управлінських рішень	ПЗ	2
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу	Т	1
Тема 10. Управлінські рішення у сфері інноваційної діяльності				
Здатність прийняття управлінських рішень у сфері інноваційної діяльності	Практичне заняття	Прийняття управлінських рішень	ПЗ	2
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу	Т	1
Тема 11. Прийняття фінансових та інвестиційних рішень				
Здатність прийняття фінансових та інвестиційних рішень	Практичне заняття	Прийняття управлінських рішень	ПЗ	2
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу	Т	1
Тема 12. Прийняття управлінських рішень із питань зовнішньоекономічної діяльності підприємства				
Здатність прийняття управлінських рішень із питань зовнішньоекономічної діяльності підприємства	Практичне заняття	Прийняття управлінських рішень	ПЗ	2
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу	Т	1
Тема 13. Прийняття рішень у сфері управління персоналом				
Здатність прийняття рішень у сфері управління персоналом	Практичне заняття	Прийняття управлінських рішень	ПЗ	2
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу	Т	1
Тема 14. Інформаційна підтримка процесу розробки та прийняття управлінських рішень				
Здатність інформаційної підтримки процесу розробки та прийняття управлінських рішень	Практичне заняття	Прийняття управлінських рішень	ПЗ	2
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу	Т	1
Кількість балів за модуль 2	Практичне заняття			13
	Самостійна робота			7
Максимальна кількість балів за модуль 2				20
Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері менеджменту, що передбачає використання методів розробки та вибору управлінських рішень				
Загальна максимальна кількість балів				40

Модульний контроль проводиться у письмовій формі. Він передбачає два тестування (2*30 балів).

9. Методичне забезпечення курсу.

10. Рекомендована література.

1. Василенко В. О. Теорія і практика розробки управлінських рішень: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2003. 420 с.

2. Гевко І. Б. Методи прийняття управлінських рішень: підручник. Київ: Кондор, 2009. 188 с.
3. Дерлоу Дес. Ключові управлінські рішення. Технологія прийняття рішень. Київ: Наук. думка, 2001. 244 с. (ілюстр.). Усе про менеджмент.
4. Комп'ютерна підтримка прийняття рішень на різних рівнях державного управління: метод. рек. та зб. завдань. Київ: УАДУ, 1998. 54 с. (ілюстр.).
5. Прийняття управлінських рішень: навч. посіб. / Петруня Ю. Є. та ін.; за ред. Ю. Є. Петруні. Вид. 3-тє, переробл. і допов. Дніпропетровськ: Університет митної справи та фінансів, 2015. 209 с.
6. Садовська І. Б. Обліково-аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень: монографія. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2010. 228 с.
7. Таркуцяк А. О. Фінансовий аналіз та управлінські рішення (на прикладі роботи вищого навчального закладу): навч. посіб. Київ: Вид-во Європ. ун-ту, 2001. 204 с. (ілюстр.).